

བོད་ནང་གི་རྩ་དྲུག་གནས་སྐྱབས་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྲོལ་ཚོད།

སྟོན་སྒྲུབ།

༡༣༧། བོད་རྒྱལ་གཉའ་ཁྲི་བཅོན་པོ་ནས་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་བཅོན་བརྒྱུད་མ་བྱས་པར་བོད་འདི་རང་དབང་རང་བཅོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་བསྟོན་མེད་ཡིན། བོད་ཀྱང་དག་པོ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ལ་དྲུག་པོའི་བཅོན་འཇུག་བྱས་པར། བོད་ས་ཁྲོན་ཡོངས་ནས་འགོག་རྒྱོད་རིམ་བར་བྱས་ཀྱང་མང་སྡེ་ཉུང་གིས་མ་བརྟེན་པར་མཐར་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྐྱ་ས་ལོར་བ་མ་ཟད། བོད་མིའི་ཚོས་སྲིད་གཉེས་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་སྲི་ལོར་ཡགོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་བོད་མི་ཁྲི་བྲག་མང་པོ་བཅོན་གྱི་ལ་དུ་སེབས་དགོས་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་སྡེ་དྲུག་སྟོང་ལྷག་གཏོར་བཞེས་དང་། ཉེས་མེད་བོད་མི་ས་ཡ་གཅིག་ལྷག་དམར་གསོད། ཚོས་བྱེད་སྟོམ་གཙང་གྲ་བཅོན་པལ་མོ་ཆེ་སྐུ་སར་པབ་པ། རིན་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ལོར་ཚང་མ་རྒྱ་ནག་ཏུ་དཔོར་འདྲེན། བོད་མིའི་རིག་དངོས་གྲངས་ལས་འདས་པ་མེར་བསྐྱོད་ས། ཞི་བའི་བཅེངས་གྲོལ་གཏོར་བ་དང་རྟོང་གཏོར་གསར་འཇུགས་ཟེར་བ་སོགས་མིང་འདྲ་མིན་བཏགས་ནས་བོད་ཀྱི་སྟོན་བཅུད་གཉེས་ཀྱང་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དམངས་གཙོ་བཙུན་སྐྱུར་ཟེར་བ་དང་ཟེར་འཇུག་ཞོད་འཇགས། རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཟེར་བ་སོགས་ལ་ཁ་གཡར་ཉེ། བོད་མི་རྣམས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཉེས་མིང་དང་སྐུག་སྐྱོད་དཀའ་སྐུག་མ་བཟོད་པར་རང་སྲོག་གཙོད་དགོས་སྐབས་སུ། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོར་མི་ལོ་ཁྲི་སྟོང་དུ་སྐྱུར་བ་ལོ། རྒྱ་དམར་གྱི་སྟོན་རྗེ་མེད་པའི་མཁའ་གསལ་འཛིན་གྱི་སྲིད་བྱས་རན་པའི་མཚུག་འབྲས་རེད།

མི་སེར་སྡེལ་བའི་སྲིད་བྱས་ལོག་རྒྱ་རིགས་མང་པོ་བོད་སར་གནས་སྟོན་བྱས་སྟེན་བོད་མི་རྣམས་རང་ས་རང་ལུལ་ནས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཆགས་བཞིན་ཡོད་ལ། དབུལ་སྐྱོར་མཁའ་གསལ་གཏོར་ཟེར་བའི་སྲིད་བྱས་ལོག་ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་ཁང་པ་དང་། ཆས་གོས། གོམས་སྲོལ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་བསྐྱར་གྱི་སྲིད་བྱས་རན་པ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། ཁྲོད་གསེབ་ཁག་གྲོང་ཁྲིར་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་སྲིད་བྱས་ལོག་ ཞིང་འབྲོག་མི་མང་ལ་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་བཟོ་བར་འབད་བཞིན་པ་དང་། ཁྲོད་ཁྲིར་དུ་གནས་སྟོན་བྱས་པའི་ཞིང་འབྲོག་མི་མང་གི་འཚོ་བ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་འཕྲད་བཞིན་ཡོད།

དེ་བཞིན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་སྲིད་བྱས་ལོག་ དགོན་སྡེ་ཁག་གི་གྲ་བཅོན་ལ་ཚད་བཀག་དང་། ཚོས་བྱེད་གྲ་བཅོན་བྱིར་འབྲུད། ལྷ་སྐུལ་གྱི་ཡང་སྲིད་བཅུད་འཚོལ་གྱི་སྐྱིག་གཞི་ཟེར་བ་གཏན་འབེབས། རྒྱན་སྲོལ་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་ཁག་ལ་ཟེ་བྱས། རྒྱལ་གཅེས་ཚོས་གཅེས་ཀྱི་སྟོན་གསོ་ཟེར་བ་སྡེལ་ནས། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡགོང་ས་ཡ་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མཚན་སྲད་ལྷ་དུ་བཅུག་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བརྟན་སྲིད་ལ་ཁ་གཡར་ནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་མོ་སྐྱ་ཚོགས་གཡོགས་ཉེ་བཅོན་འཇུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་བོད་དོན་སྲིད་བྱུས་དང་རྒྱུ་རྐྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་འཆར་དང་ཆ་ཨ་རིའི་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ཆགས་པ་དེས། བཅོམ་ཁྲོམ་བོད་མི་དང་། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོར་དེ་བུ་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱུན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཨ་རིའི་གཞུང་གི་ངོས་ནས་བོད་མིའི་ཚོས་དང་རང་དབང་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་། ཁོར་ཕྱད་སྲུང་སྐྱོབ། བོད་མིའི་མང་གཙོའི་སྲིད་འཇུག་ས་བཅས་ལ་སྤར་ལྷག་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་སྲུང་སྐྱོབ་གནང་བ་མཚོན་གྱི་ཡོད། ཁྲིམས་འཆར་དེའི་ནང་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་ལ་མ་འོངས་པར་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཐེ་བླ་ས་བྱ་མི་ཚོགས་པ་དང་། བོད་མིའི་སྲིད་འཇུག་ས་ལོན་དང་དེའི་འགོ་ཁྲིད་སྲིད་སྐྱོར་མཚོག་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན། རྒྱུ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་བོད་མཚོ་སྐང་གི་ཁོར་ཕྱད་ལ་ལྷ་རྟོག་བྱེད་དགོས་པ། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་བོད་མི་ཚོའི་ཆེད་ཨ་སྐོར་ས་ལ་མང་པོའི་རོགས་དངུལ་གནང་བ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་ཡན་ལག་འཇུག་ས་ཐུབ་བར། རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་ཡན་ལག་ཨ་རིའི་ནང་གསར་འཇུག་ས་མི་ཚོགས་པ་སོགས་བཀོད་འདུག

ཨ་རིའི་ནི་ལུ་ཡོག་གོང་ཁྲིའི་ནང་རྟོན་གཞི་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷ་ཞིབ་ཚོགས་པས་ (Human Rights Watch) བཏོན་པའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་སྤྱན་ཐོའི་ནང་། བོད་པ་དང་ཕྱུ་གུར་མི་རིགས་ཁྲི་སྟག་མང་པོ་ངལ་རྩོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྒྱུ་སྐྱོར་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལས་འགུལ་བ་སོགས་ལ་དམ་འཇགས་ལྷགས་ཆེ་བྱས་ཡོད་སྟབས་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩིས་མེད་རྟོག་རྩིས་གཏོང་མཁན་ཆེས་སྤྱུག་ཤོས་གས་སུ་ཚུད་ཡོད་ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་བོད་དང་། ཤར་ཏུར་གི་སི་ཐན་སྐོར་ཉམས་ཞིབ་གནང་མཁན་ཨེ་ཁི་འི་ཨན་ཇོན་ཇི་ལགས་ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དངུལ་ཐོངས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱུར་ཁ་གཏམ་ནས་བོད་མི་འབྲུམ་ལྷ་ལྷག་ངལ་རྩོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་དུ་བཅུག་ཡོད་པ། དེའི་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ནི། བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློ་བསྐྱར་ཐབས་དང་། བོད་མིའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། རྐྱད་ཡིག་བཅས་ཀྱི་ཐོག་བག་ཆགས་ངན་པ་འཛོག་ཐབས་ཡིན་པའི་སྐོར་སྤྱན་ཐོ་བཏོན་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་བ་བཟང་ཤིས་དབང་སྤྱུག་ལགས་ཀྱི་བཅོམ་འཇུག་དུས་ལུན་གཙང་སྤེ་སྲོད་བཀོལ་ཐོབ་པར་ཕྱུ་རོལ་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པས་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་བསྐྱབས་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན། རྒྱ་གཞུང་གིས་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བཟང་ཤིས་དབང་སྤྱུག་གི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་འདུག་སྲོད་གསུམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལོངས་སུ་སྤྱོད་བཅུག་དགོས་པ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་ཚུད་མེན་པ་བཅོམ་འཇུག་བྱས་པ་རྣམས་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་འཕམ་དུ་སྲོད་གྲོལ་གཏོང་དགོས་པ། ཁོར་རྣམ་པར་བཀག་སྐྱིལ་གྱི་དུས་ལུན་སྐབས་ཁྲིམས་མཐུན་ཐོག་ཁྲིམས་གཏུག་ཚོག་པའི་ཐོབ་ཐང་སྲོད་དགོས་པ། བཅོམ་ཁང་དུ་སྤྱུག་སྲོད་མཁར་གཙོད་ཀྱི་བྱ་སྲོད་ངན་པ་སོགས་སྤེལ་མཚམས་འཛོག་དགོས་པ་བཅས་འཁོད་འདུག

བོད་རང་སྲོད་ལྗོངས་སྲིད་གོས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བཞི་པ་ཟེར་བ་དང་། བོད་རང་སྲོད་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བཞི་པ་ཟེར་བ་གཉིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ དང་ ༢༠ བཅས་སུ་རྗེས་སུ་ལྷ་སར་འཚོགས་ནས། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱེད་"གུང་གོ་"ཅན་དུ་བསྐྱར་ཏེ་འཕེལ་རིམ་གསར་པ་ཡོང་བར་ལྷགས་སྐོན་རྒྱག་དགོས་པ། སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་སྲིད་ཡོང་བར་ཁ་གསལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་རང་འགུལ་ཡོང་བ་བྱ་དགོས་པའི་སྐོར་སོགས་བརྗོད་དེ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་པ་ཚོ་

ནང་ཚོས་ལ་དད་པ་མེད་པ་བཟོ་བྱས་པ་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། མི་རིགས་བཅས་
ཅ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ད་བར་དམའ་བོ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ཚོག་མི་སྲོད་ལས་འདས་པའི་བཅོན་གཞོན་དང་། གསོད་རླུང་གཤེན་
རྗེའི་མོང་ཁྱེད་ལྟ་བུ་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྲིས། དགུ་གཉིས་པའི་ཡར་ལངས་རོ་རྒྱལ་དང་། ༡༩༥༧, ༡༩༥༨, ༡༩༥༩ ལོའི་ཡར་
ལངས་རོ་རྒྱལ། ས་བྱི་ཞི་རྒྱལ་ཚེན་མོ་སོགས་རོ་རྒྱལ་གྱི་ལས་འགུལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མ་ཐུད་བྱུང་བ་མ་ཟད། ༢༠༠༩ ལོ་ནས་
བོད་རང་དབང་སྐྱེད་གསོའི་ཚེད་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱིས་ཚད་མཐོའི་རོ་རྒྱལ་བཅས་བྱུང་ཡོད། ཞི་རྒྱལ་དེ་དག་གི་སྐབས་
བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་ཁག་ཅིག་བཅོན་ཁང་དུ་འདས་གྲོངས་སུ་བྱིན་པ་དང་། ཁག་ཅིག་དུང་ཡང་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅོན་ཁང་
དུ་ལྷག་ཡོད་ལ། ཁག་ཅིག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་འདིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁོང་ལ་ནམ་ཡང་སོས་ཐབས་
མེད་པའི་རྒྱ་ཁ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་རྒྱ་བ་ཀཱི་དཔོན་གྱི་བྲ་བཟ་རྗེ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་རོ་རྒྱལ་གནད་སྟེ་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱབས་བཀའ་བ་ནས་བརྒྱུད། ད་བར་ཤེས་རྟོགས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གཏོང་མཁན་
དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ ༡༥༥ རྒྱུང་ཁོངས་ནས་མི་གངས་ ༡༣༣ འདས་གྲོངས་སུ་བྱིན་ཡོད་པ་དང་། མི་གངས་ ༩ ཡི་སྐྱ་
གཟུགས་གནས་སྐྱོན་ཅན་ཆགས་ཡོད་པ། འཕྲོས་མི་གངས་ ༡༥ ད་ལྟའི་ཆར་འདས་གསོན་རི་ཡིན་ཁ་གསལ་མེད་པ་
བཅས་ཀྱི་གནས་སྐྱོངས་ཆགས་ཡོད། གཞིས་བཞུགས་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་འདས་གསོན་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་བསམ་
དང་། སྤྱི་སྤྱོད་སྐྱབས། ལྷན་མེད་པའི་མཚན་རྗེས་བཅས་ལ་ཡི་རངས་དང་། ཁོང་རྣམ་པའི་དགོས་འདུན་ཁག་ལ་རྒྱ་གཞུང་གི་ད་
བར་བདག་སྲོད་མ་བྱས་པ་དང་། བོད་བཅོན་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ་མི་ལོ་དེ་དག་གི་རིང་གཞིས་ལུས་བོད་མི་རྣམས་དམུལ་བ་མི་
ཡུལ་དུ་འཕོས་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་སྐྱབས་སྐྱ་མང་མུངས་དང་མྱོང་བཞིན་བར་བཞེན། སྐབས་ ༡༦ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་མྱོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་བཅུ་པའི་ཚོག་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཀྱི་མྱོས་ཚོད་ཅིག་འཛོག་དགོས་པ་གལ་ཆེར་
མཛོང།

མྱོས་ཚོད།

༡། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཆབ་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་སྐྱོབ་ཡོངས་སྲོད་དང་བཅས་པ་
ལྷོས་གཏོང་གནད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་སྐྱབས་ལ་ཡི་རངས་དང་། སྐྱབས་ཤེས་དམ་
པ་ཁོང་རྣམས་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱ་སྐལ་འཕགས་མཚོག་སྐྱབ་རས་གཞིགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གཟུང་ནས་ཁ་བ་
གངས་ཅན་ཞིང་དུ་སྦྲེ་བ་དང་། ལུལ་ལུས་ནང་མི་ཉེ་འབྲེལ་ཡོངས་ལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཀྱི་ཐུགས་གསོ་ཞུ།

༢། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོ་ ༣ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་རྒྱ་བ་ཀཱི་དཔོན་གྱི་བྲ་བཟ་རྗེ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གནད་བ་
ནས། ད་བར་ཤེས་རྟོགས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་ཞུན་བོད་མི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་གངས་ ༡༥༥ ཡིས་བོད་བསྐྱེད་
སྤྱི་དམི་རིགས་དང་བཅས་པའི་ཆེད་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞི་རྒྱལ་གནད་ཡོད། ཁོང་རྣམ་པའི་
གཏུང་འཕོད་དང་ཞལ་ཆེམས། མངོན་འདོད་བཅས་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་འགན་ཁུར་བདག་སྲོད་ངེས་པར་དུ་གནང་
དགོས་རྒྱ།

༣། སྤྱི་ནོར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་དང་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཇུག་གས་ཀྱི་དོས་ནས་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྐོན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བླ་ས་དགོངས་དོན་བོད་རིག་ས་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྤྱོད་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་བཅོལ་བར་མ་ཆད་པར་གནང་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཡ་གོང་ས་མཚོག་ལ་མཚན་སྤྲད་དང་བོད་ནང་དམ་ཅུག་ཆེ་རུ་བཏང་བ་དང་། བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་ལམ་སྤོང་མ་བུང་བ་དེའི་འགན་ཡོངས་རྩོགས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། འུ་སྤྱོད་དེར་དོ་རྒྱུ་མ་ཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོད། རྒྱ་ནག་ནང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་འགོ་རྒྱུར་ར་ཆོའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྤོབས་ལྷགས་སྲར་ལས་ཆེ་བ་ཡོངས་ཐབས་སུ་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་ལུས་བ་མཉམ་སྦྲངས་བྱ་རྒྱ།

༤། རྒྱ་གཞུང་གིས་མི་མེར་སྤེལ་བའི་སྲིད་བླ་ས་བཟུང་ནས་བོད་ནང་མི་འཕོར་སློབ་ལྷག་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། བོད་མིའི་གཞི་ཅའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩོག་རོལ། ཚོས་དད་རང་དབང་ལ་ཆད་བཀག་རང་བུང་ཁོར་ལུག་གཏོར་སྤོལ། རྐྱད་ཡིག་སྤོང་སྤོང་ལ་དམ་ཅུག་བོད་མིའི་ཉིན་རེའི་འགོ་འདུག་སྤོང་གསུམ་ལ་བཀག་སྤོལ་བྱེད་པ་སོགས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་ཅུག་གོལ་དང་གཏུག་རུབ་ཀྱི་སྲིད་བླ་ས་རྣམས་འཕམ་དུ་མཚམས་འཇོག་དགོས་རྒྱ།

༥། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་བོད་ནང་པར་འགོ་རྒྱུར་ཁོང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་བོད་དོན་སྲིད་བླ་ས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ད་ཆ་ཨ་རིའི་གཞུང་འབྲེལ་སྲིད་བླ་ས་ཤིག་ཆགས་བ་དེས། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོར་རེ་བ་གསར་བ་ཞིག་བསྐྱེད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཨ་རིའི་གཞུང་གི་དོས་ནས་བོད་མིའི་ཚོས་དད་རང་དབང་དང་། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་། ཁོར་ལུག་སྦྲང་སྤོལ། བོད་མིའི་མང་གཚོའི་སྤྱི་ག་འཇུག་ས་བཅས་ལ་སྲར་སྤྱུག་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བ། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཀྱང་རེས་བར་དུ་སྦྲང་བཅེ་རྒྱུ་བ་ཞིན་བྱེད་དགོས་བ་གསལ་འདེབས་ལུ་རྒྱ།

༦། འང་མ་སྤིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་། ཡུ་རོབ་མ་ཐུན་ཚོགས། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཡང་ཚོགས་པས་གཙོས་གཞུང་དང་། མོས་ཚོགས། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབུ་འབྲིང་རྣམས་ལ། རྩོགས་སྦྲང་བལ་བའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྤེ་བཅས་ནས་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྩོག་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་བོད་ནང་ཆེད་གཏོང་གནང་ནས། བོད་ནང་གི་ད་ལྱའི་ར་ཅུག་གནས་སྤངས་ལ་རྩོག་ཞིབ་ཀྱིས། རྒྱ་གཞུང་གི་བཅོལ་ལོག་ཏུ་སྦྱུག་སྤོང་མནར་གཅོད་སྤོང་བཞིན་པའི་བཅོལ་བ་རྣམས་དང་། ངམ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད་ཁང་དུ་བརྟུག་པའི་བོད་མི་འབུམ་ལྡ་སྤྱུག་ཡོད་པ་རྣམས་སྦྲང་དུ་སྤོང་བཀོལ་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད། ཁོང་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་སློག་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་འགན་ལེན་ཡོང་བ། བོད་མི་རྣམས་ལ་འགོ་བ་མི་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཡོང་བར་གོང་གསལ་ཚོགས་སྤེ་ཁག་གིས་ལྷགས་སྤོལ་ཡོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ལུ་རྒྱ།

༧། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དགུན་དུས་ཨོ་ལི་མ་འིག་ཅེད་འགན་གྱི་རྒྱས་འཛོམས་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༧ ཉིན་ ༢༠ བར་རྒྱ་ནག་གི་ཅིང་དུ་བྱ་གཏན་འཁེལ་བ་དེ་དང་། ཡང་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགོ་བ་བཏང་ནས་ལོ་རྒྱུ་ ༢༠ འཁོར་ཡོད་ཟེར་བའི་དུས་ཅུག་ཞིག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་འཚོགས་འཆར་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བོད་མི་རྣམས་ནས་གདོང་ལེན་དང་དོ་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་འདོན་སྤྱིར་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་

འཇུགས་བཀའ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་བཅས་ནས་འཛམ་
སྐྱིད་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་ངོ་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིག་སྤེལ་གསལ།

༤། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་ ༡༢ ཅམ་ནས་རྒྱ་ནག་ཕུ་ཏུན་ནས་མཆེད་པའི་ཉོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ ༡༩ འཛམ་སྐྱིད་རྒྱ་ཁྲབ་
ཏུ་ཁྲབ་གདལ་དུ་སོང་སྟེ་འཛམ་སྐྱིད་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་མི་རྒྱ་གཉིས་ལ་ཆད་ལས་འདས་པའི་དཀའ་ངལ་བཟོས་པ་མ་
ཟད། མང་པོ་ཞིག་དུས་ད་ལྟའང་དཀའ་ངལ་སྲོང་བཞིན་ཡོད། ཉོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་དེ་ཉིད་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
འཛམ་སྐྱིད་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་རྣམས་རང་གི་དབང་ལོག་ཏུ་བསྐྱུ་ཐབས་སྤྲད་ཆེད་མངགས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་
འཛམ་སྐྱིད་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་པ་ལྟར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེར་ངོས་ལེན་ཞུ་དགོས་པ་མ་ཟད།
རྒྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལྷན་ཁང་གི་ཆེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུང་ནས་ནད་ཡམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་ཆད་ལྷན་
དང་མཐེལ་སྤེན་ཡོང་བར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་མ་ཐུན་འགྱུར་ངེས་ཞུ་དགོས་པའི་འཛམ་སྐྱིད་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་
ནས་གཞོན་ལུགས་སྤྲད་དགོས་པའི་འབོད་བསྐྱེལ་ཞུ་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་ཐོས་ཆེད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ལ།

གོང་གསལ་ཐོས་ཆེད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༩ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡༠ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་
གཉན་འབྲེལ་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༠༣ ཚེས་ ༡༤ ལ།